

Illegal handel skaber ulige konkurrence og koster statskassen millioner

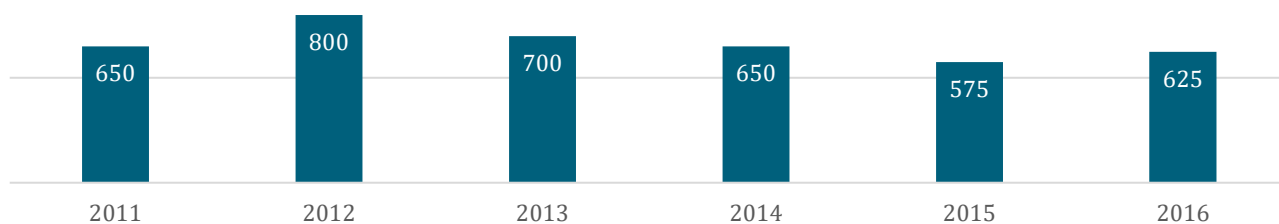
Danske virksomheder går glip af omsætning og arbejdspladser, mens statskassen går glip af millioner i moms- og afgiftsprovener på grund af handel med illegalt indførte nydelsesmidler. For at reducere den illegale handel er det nødvendigt at gribe fat om nældens rod og sænke de høje danske afgifter. Det vil udvande incitamentet til illegal handel.

Der foregår et betydeligt salg af illegalt indførte nydelsesmidler i Danmark, hvor varer bliver købt i store mængder i udlandet og videresolgt i Danmark, uden der bliver afregnet dansk moms og afgifter. Såvel illegal handel som grænsehandel er drevet af forskelle i afgifts- og momsniveauer i forhold til nabolandene, fordi prisforskellen mellem de legale og illegale varer er markant. Forskellen mellem handel med illegalt indførte varer og grænsehandel er, at grænsehandel er lovlig indførsel af varer til eget forbrug, hvorimod illegal handel er indførsel af varer med henblik på ulovligt videresalg, uden der bliver betalt dansk moms og afgifter.

Statskassen går glip af ca. 350 millioner kroner årligt

Ifølge Skatteministeriets grænsehandelsrapport fra 2017 beløb den illegale handel med øl, sodavand, alkoholsodavand, cider, slik og chokolade sig til 625 millioner kroner i 2016. Altså går den danske statskasse årligt glip af ca. 350 millioner kroner i moms- og afgiftsprovener, såfremt disse varer ville være blevet købt i danske butikker i stedet for. Dertil skal lægges den illegale handel med vin, spiritus og cigaretter, som Skatteministeriet ikke har tal for. Dermed antager den illegale handel et betydeligt omfang, hvor lovlydige virksomheder mister omsætning og arbejdspladser, fordi de ikke kan konkurrere med priserne på det illegale marked.

Illegal handel med øl, sodavand, RTD, cider, slik og chokolade, 2011-2016, mio. kr.

Kilde: Skatteministeriet, 2017, 'Status over grænsehandel 2017'

Anm.: Skatteministeriets opgørelse over illegal handel med nydelsesmidler dækker kun over øl, sodavand, RTD, cider, slik og chokolade. Til tallene skal derfor lægges illegal handel med vin, spiritus og cigaretter

8 procent af danskerne har købt illegalt indførte nydelsesmidler

Ifølge en befolkningsundersøgelse foretaget af Dansk Erhverv i april 2018 har 8 procent af danskerne købt illegalt indført øl, sodavand, vin, spiritus, RTD, cigaretter, slik eller chokolade inden for et halvt år¹. Dertil skal lægges dem, der ikke er klar over, at de har købt illegalt indførte varer, eller ikke tør sige det.

Undersøgelsen viser tillige, at det primært er fra kiosker og grønthandlere, det illegale salg foregår. Illegalt salg fra arbejdspladser og på privatadresser, hvor køber og sælger kender hinanden, er dog også meget udbredt. 41 procent af de grænsehandlende danske husstande angiver, at de har taget nydelsesmidler med hjem til venner, familie eller andre inden for de seneste seks måneder. Idet der med grænsehandel til andet end eget forbrug er tale om illegal handel, antager det illegale salg således mange former og et stort omfang.

VSOD MENER

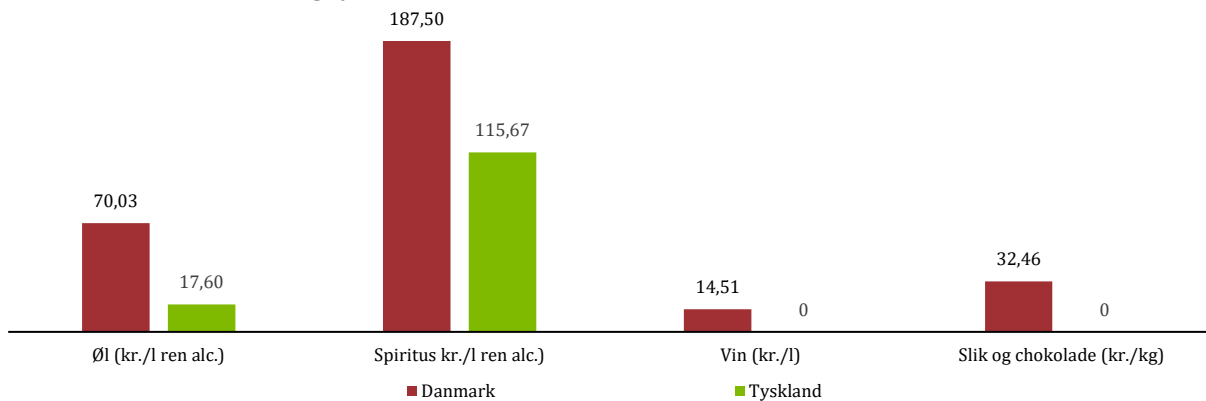
- Illegal handel og grænsehandel drives af forskelle i afgifts- og momsniveau i forhold til vores nabolande.
- Afgifterne skal sænkes for at reducere incitamentet til illegal handel med nydelsesmidler.
- Illegal handel skaber ulige konkurrencevilkår for lovlydige danske virksomheder, der mister omsætning og jobs.
- Den illegale handel koster ikke kun virksomhederne dyrt, men også samfundsøkonomien generelt og undergraver borgeres og virksomheders retfærdighedssans.

Illegal handel er drevet af forskelle i moms- og afgiftsniveauer

Et bredt udsnit af Folketinget tog et skridt i den rigtige retning, da de reducerede ølafgiften med 15 procent i 2013 og afskaffede sodavandsafgiften pr. 1. januar 2014. Dette blev fulgt op i 2017, hvor et flertal i Folketinget fjernede de planlagte stigninger i vin- og chokoladeafgiften fra 2018. Trods dette er afgiftsniveauet på en række af de varegrupper, der driver den illegale handel, fortsat særdeles højt, og afgiftsskruen har fået en ekstra tand også. Vinafgiften er steget med 89 procent siden 2010, mens chokoladeafgiften er steget med 73 procent siden 2009, og ølafgiften er – trods reduktionen på 15 procent i 2013 – fortsat ca. 10 procent højere end i 2009.

Samlet set er der altså de senere år reelt sket afgiftsstigninger på mange af de varetyper, der driver grænsehandlen og den illegale handel. Det har blot øget gabet mellem de danske og især tyske afgifter og dermed øget incitamentet til illegal handel. I Tyskland er der hverken afgift på vin, chokolade eller slik, mens den danske spiritusafgift, inklusiv moms, er 62 procent højere end den tyske, og den danske ølafgift, inklusiv moms, er fire gange højere end den tyske. Ud over forskellene i afgiftssatser er momsen i Tyskland kun på 19 procent, mens der er en reduceret momssats på fødevarer, herunder slik og chokolade, på kun 7 procent.ⁱ

Afgiftsforskelle mellem Danmark og Tyskland, inkl. moms, 2018

Kilde: Dansk Erhvervs beregninger

Lavere afgifter og øget kontrol er de bedste våben mod illegal handel

Grundlæggende er der to løsningsmuligheder i forhold til at reducere den illegale handel. Det mest effektive er at gribe fat om nældens rod og sænke afgifterne på en række varer, så Danmarks afgiftsniveau ikke adskiller sig væsentligt fra vore nabolandes. Dermed vil incitamentet til at handle illegale varer blive udvandet. Hvis ikke Folketinget er parat til at fjerne årsagen til problemet, er det helt essentielt at gennemføre en mere effektiv og konstant kontrolindsats for at fortrænge den illegale handel. En effektiv kontrolindsats kræver en konstant overvågning af de illegale handelsveje og handelsmønstre, og – som det fremgår fra SKAT, virksomhederne og en lang række historier i pressen – er behovet ikke blevet mindre gennem de senere år.

Nøgletal

Illegal handel med øl, sodavand, RTD, cider, slik og chokolade, 2016	625 millioner kroner
Mistet moms- og afgiftsprovener pga. illegal handel med ovenstående	ca. 350 millioner kroner
Vinafgift i Danmark, 2018	11,61 kroner pr. liter
Vinafgift i Tyskland, 2018	0 kroner pr. liter
Stigning i vinafgiften i Danmark siden 2010	+89 procent
Den danske spiritusafgift er højere end den tyske, inklusiv moms, 2018	+62 procent
Moms, Tyskland, 2018	19/7 procent
Moms og afgifter på flaske vin (75 cl, 13 procent, 50 kroner), Danmark	39 procent
Moms og afgifter på flaske spiritus (70 cl, 40 procent alkohol), Danmark	74 procent

Kilde: VSOD og Dansk Erhvervs beregninger på baggrund af SKAT, Skatteministeriet og Dansk Erhverv

ⁱ Dansk Erhvervs Grænsehandelsanalyse 2018, 'Afgifter på grænsen', nr. 31, 2018.

ⁱⁱ European Commission, 'VAT Rates Applied in the Member States', 1. januar 2017.